

Miljöredovisning 2014 för Stockholms läns landsting

Miljöredovisningen ger en bra genomgång av Stockholms Läns landstings miljöarbete och är en ärlig redovisning av hur arbetet framskrider. Den påvisar såväl goda resultat som de områden där Landstinget behöver göra mer. Den är sålunda en bra plattform för att kunna ta miljöarbetet vidare. Vi förutsätter att kunskaperna från miljöredovisningen används i arbetet med det nya miljöprogrammet, det borde dock omvandlas till ett hållbarhetsprogram för landstinget, inte endast ett miljöprogram.

Mycket av arbetet går åt rätt håll men det finns fortfarande områden där miljöarbetet behöver förstärkas. Det saknas en sammanvägd bedömning om vad som är de allra största utmaningarna. T ex:

- landstingets styrning av externa utförare, där är det svårt få genomslag för miljöprogrammet, särskilt att krav i vårdavtal inte är infört tillräckligt.
- att man har bristande patientsäkerhet (bredare än bara infektioner), den miljöbästa vården är ju den som inte alls behöver utföras.

Redovisningen är för flera delmål otillfredsställande.
Några av de viktigaste områdena är:

- Delmål 1 Energianvändningen
Landstinget måste ta krafttag i att bli bättre i sin energianvändning. SLL ligger **sämst** till av alla Sveriges landsting.¹ Det är bra att nybyggnation och renoveringar ska ske med skärpta krav på energiförbrukning men en policy är bara så bra som dess implementering. Miljöredovisningen behöver inkludera statistik över när avsteg från Locum:s policy för Miljöbyggnad sker och på vilka grunder.
För existerande lokaler måste kraftfulla åtgärder vidtas, de utgör den absoluta majoriteten av fastigheter. Förutom klimatnytta innebär förbättrad energianvändning även kostnadsbesparingar. Att endast 20 % av Locum:s fastighetsbestånd genomgår energikartläggning under 2015 är undermåligt, för att uppnå delmål 1 är detaljerad statistik över energianvändningen en förutsättning.
- Delmål 2. Energieffektivisera transporter
- Landstingets viktigaste bidrag till en hållbar Stockholmsregion är ett väl fungerande kollektivtrafiksystem. Miljöredovisningen måste bli tydlig med den målkonflikt som finns mellan höjd SL-taxa, försämrade turtätheter och att fler använder kollektivtrafiken. Andelen förnybara drivmedel måste snarast öka inom alla verksamheter (även de upphandlade), men i synnerhet gällande sjötrafiken
- Delmål 5. Öka andelen livsmedel med låg klimatpåverkan

---

¹ SKL 2014, *Öppna jämförelser. Miljöarbetet i landsting och regioner 2014*, Sid. 24.

Utsläppen av koldioxid per portion serverad inom landstinget låg på mellan 2,6-3,2 kilo/portion 2011. Det är oacceptabelt att fotavtrycket för **en** måltid hos ett landsting med ambitionen att ”vara en föregångare inom miljöområdet” motsvarar två stora hamburgare på stan. Genom anpassade menyer och minskat matsvinn finns många ton koldioxid att spara, inte bara genom ökad andel vegetarisk mat men även genom att anpassa rätter med kött och fisk kan minskningar uppemot 80% uppnås. Det seminarium och utbildningsmaterial som tagits fram är ett bra första steg, nu behöver arbetet följas upp för att nå maximalt resultat. Det är dock orimligt att vänta fem år mellan uppföljningarna, mätningar måste göras regelbundet för att se resultat och för att sporra aktörer att bli ännu bättre.

- Delmål 10. Minska mängderna avfall och förbättra avfallshanteringen
Andelen återvunnet material har förvisso ökat, men inte ens det lågt satta målet om 25 % uppnås. Vi hoppas att arbetet för att överträffa detta mål tar fart snarast, då det finns stora miljö- och klimatvinster att göra på en ökad återvinning.